

*Коба Олена Вікторівна,
кандидат технічних наук, доцент
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Ревенко Анна Романівна, Чумак Антон Сергійович,
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка*

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку світової економіки з кожним днем вдосконалення системи управління має все більший вплив на підвищення результативності ведення комерційної діяльності. Застосування новітніх методів управління підприємством на умовах делегування повноважень є одним з способів отримання вагомих результатів в бізнесі.

Економічна трансформація та високий рівень конкуренції між господарюючими суб'єктами здійснюють вагомий вплив на те, що підприємства все частіше в практичній діяльності користуються бухгалтерським аутсорсингом. Вітчизняні компанії делегують бухгалтерські функції спеціалізованим агентствам, в штаті яких є висококваліфіковані фахівці. Метою таких дій є раціональне використання наявних ресурсів та пріоритетне зосередження зусиль на основному виді діяльності.

Сучасний ринок бухгалтерського аутсорсингу дає можливість підприємствам займатися головною місією, віддаючи бухгалтерський облік та податкову звітність професіоналам. Так, у країнах Європи послугами зовнішніх виконавців користуються 86 % компаній малого та середнього бізнесу, в США — 92 %, в Ізраїлі — 96 %. Першочергово, зазначені компанії передають на аутсорсинг розрахунок заробітної плати та податкового навантаження. В цих країнах податкове законодавство досить складне, отже воно вимагає високого професіоналізму та глибокої спеціалізації бухгалтерів аутсорсингової фірми.

Ринок бухгалтерського аутсорсингу зростає швидкими темпами. З кожним днем підприємства все більше використовують послуги сторонньої фірми, отримуючи зиск у вигляді скорочення витрат на утримання бухгалтерії та отримання більш якісного бухгалтерського обслуговування. Обсяги послуг, які можуть надавати аутсорсингові фірми обмежено лише фінансовою спроможністю замовника.

Спектр послуг аутсорсингових фірм надто розширений: від первинної фіксації господарських операцій до комплексної організації облікового процесу, складання фінансової, статистичної та податкової звітності, а також розробки внутрішньої нормативної документації підприємства (облікової політики, інших внутрішніх нормативів).

Основним інструментом врегулювання відносин між замовником і виконавцем при організації й веденні бухгалтерського обліку в умовах аутсорсингу є договір, від деталізації та правильності складання якого залежить якість, своєчасність наданих послуг та виконання обов'язків сторонами.

Розподіл відповідальності між аутсорсинговою фірмою та підприємством-замовником його послуг має відбуватися у відповідності до умов договору про надання послуг з ведення бухгалтерського обліку з урахуванням таких пропозицій: прописати в договорі про надання послуг з ведення бухгалтерського обліку окремим положенням або пунктом «Відповідальність за завдання матеріальної шкоди», сюди має входити відповідальність за помилки в обліку, несвоєчасні розрахунки з контрагентами, фіскальними органами тощо; розробити графік, за яким підприємство, яке є замовником послуг аутсорсингової фірми, буде доставляти первинні документи, з чітким

зазначенням термінів надсилання зворотного зв'язку.

Дані пропозиції беззаперечно говорять про те, що основним моментом розподілу відповідальності є відшкодування підприємству-замовнику аутсорсингових послуг всіх збитків, завданих виконавцем внаслідок неякісного виконання своїх обов'язків чи допущення помилок.

Процес прийняття рішення про перехід підприємства на аутсорсинг має складатися з наступних етапів:

- оцінювання власних можливостей підприємства. На даному етапі відбувається пошук ресурсів розвитку підприємства, зміна його менеджменту, впровадження ефективних методів планування, мотивації та контролю. Якщо керівництво підприємства швидко освоїть новий продукт та в змозі досягти оптимальної для ринку ціни, то використання аутсорсингу не є доцільним;

- дослідження ситуації на ринку. Під час даного етапу встановлюється якість продукції та ділової репутації, а також визначається характеристики економічного стану підприємства в даній галузі та в цілому;

- аналіз зібраних даних та підготовка управлінського рішення. При передачі бізнес-процесів на аутсорсинг клієнт інтегрує аутсорсера в свою організаційну структуру. Винесення окремих функцій і бізнес-процесів за межі компанії передбачає передачу аутсорсеру також і відповідальності за їх виконання, що при розумній побудові системи контролю значно скорочує і відповідні витрати. Використання новітніх досягнень у сфері комунікацій та обробки інформації, а також сучасних засобів управління на основі комп'ютерних технологій, якими володіють аутсорсери, дозволяє значно знизити витрати, у тому числі і витрати на персонал.

- прийняття рішення. При позитивному рішенні в більшості випадків управління передається сторонній організації, оскільки основною причиною передачі окремих бізнес-процесів є залучення висококласних фахівців в тій області, яка не є основною діяльністю підприємства і доцільно процес управління в цій сфері передати фахівцям компанії-аутсорсера.

Прийняття рішення про застосування бухгалтерського аутсорсингу на своєму підприємстві є досить складним рішенням для власника або керівника. Останні мають розуміти, що при позитивному рішенні співпраця з аутсорсинговою фірмою повинна мати довготривалий характер. Отже, таке рішення буде мати стратегічний характер.

Передаючи аутсорсинговій фірмі ведення бухгалтерського обліку, підприємство отримує широкий спектр процедур та послуг, які для виконання бере аутсорсер. Саме це дозволяє сформувати певні переваги такого співробітництва. Проте, як і в усіх видах діяльності, в аутсорсингу бухгалтерського обліку існують стандартні недоліки, пов'язані з таким рішенням підприємства [1].

Експерти запевняють, що ліквідувати наявні недоліки може належним чином складений та оформлений договір про співпрацю з аутсорсинговою фірмою, яка є постачальником бухгалтерських послуг. Чітка регламентація дозволить мінімізувати ризики та недоліки і підприємство зможе отримати лише вигоди від співпраці з аутсорсером.

Література

1. Безручук С.Л. Переваги та недоліки надання послуг з бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1968/1/3.pdf>.